

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету
Неля ПОДЛЕВСЬКА
01 вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Проблемні питання польської мови і перекладознавства

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність В11 Філологія (за спеціалізаціями)
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма В11.033 Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська
Обсяг дисципліни 5 кредитів ЄКТС
Шифр дисципліни – ОФП 03
Статус дисципліни обов'язкова (цикл дисциплін фахової підготовки)
Факультет гуманітарно-педагогічний
Кафедра слов'янської філології

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	5	150	50	16	-	34	-	100	-	-	-	+
З	1	1	4	150	14	4	-	10	-	136	-	-	-	+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної «Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська» за спеціальністю В11.033 Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська.
Робоча програма складена Григорук докт. філол.н., проф. Наталія СОВТИС

Схвалено на засіданні кафедри слов'янської філології.

Протокол від 28.08.2026 №1
Зав.кафедри Торчинська Наталія ТОРЧИНСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету
Голова вченої ради факультету Подлевська Неля ПОДЛЕВСЬКА

3. Пояснювальна записка

Дисципліна «Проблемні питання польської мови та перекладознавства» – дисципліна, яка є обов'язковою і належить до циклу фахової підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, очної (денної) (далі – денної) та заочної форм здобуття вищої освіти. Дисципліна формує у здобувача вищої освіти здатність до критичного аналізу тексту, вчить бачити за буквами смислову домінанту та обирати таку стратегію перекладу, яка забезпечить рівноцінний вплив на читача, незалежно від мовних і культурних бар'єрів. в межах спеціальності В11.033 Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська.

Пререквізити – вихідна.

Постреквізити – ОФП.04 Методика викладання польської мови і літератури в закладах вищої освіти. ОФП.05 Педагогічна практика у закладах вищої освіти. ОФП.06 Перекладацька практика. ОФП.07 Переддипломна практика. ОФП.08 Кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності:** (ІК) Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. ЗК 01. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 02. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 06. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ФК 01. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах. ФК 03. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. ФК 06. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. ФК 07. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. ФК 08. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

– **програмні результати навчання:** ПРН 01. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ПРН 02. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. ПРН 04. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування. ПРН 06. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації. ПРН 07. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці. ПРН 09. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації. ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації). ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності. ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів. ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

Мета дисципліни. Формування у студентів-магістрантів системи поглиблених знань про сучасний стан польської лексичної системи, вивчення складних випадків функціонування мовних норм у різних дискурсах та оволодіння стратегіями подолання типових перекладацьких труднощів у парі мов польська-українська.

Предмет дисципліни. Динамічні процеси в сучасній польській мові (неологізація, детермінологізація, вплив англіцизмів), лексико-семантична сполучуваність, типи перекладацьких трансформацій, а також специфіка відтворення національно-маркованих реалій та жанрово-стилістичних особливостей текстів при перекладі..

Завдання дисципліни. Теоретичні: розкрити зміст понять лексичної норми, системи та узусу в сучасній польській мові; проаналізувати типи неологізмів та механізми їх входження в мову. Практичні: навчити студентів ідентифікувати та виправляти лексичні помилки, кальки та плеоназми; відпрацювати навички застосування перекладацьких трансформацій (членування речень, антонімічний переклад, адаптація). Аналітичні: навчити розрізняти функціональні стилі (діловий, науковий, публіцистичний) та адаптувати стратегію перекладу відповідно до прагматики тексту.

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *знати*: критерії лексичної норми польської мови; класифікацію перекладацьких трансформацій; особливості польського ділового та наукового етикету; *вміти*: здійснювати передперекладацький аналіз тексту; обирати оптимальну стратегію перекладу для текстів різних типів (від технічних інструкцій до художньої прози); ефективно використовувати прийоми лексичної та синтаксичної компресії; *володіти*: навичками професійного редагування перекладів, усунення інтерференційних помилок («хибних друзів перекладача») та адаптації соціокультурних реалій для українського реципієнта.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практ. роботи	СРС	лекції	практ. роботи	СРС
Тема 1. Лексикологічні аспекти у польсько-українському мовному дискурсі.	2	4	12		2	17
Тема 2. Граматичні аспекти польсько-української міжмовної взаємодії.	2	4	12	2		17
Тема 3. Актуальний стан синтаксичної системи польської мови: інновації та нормативні аспекти.		4	12			17
Тема 4. Філософія та межі перекладності.	2	4	12		2	17
Тема 5. Культурна компетенція перекладача.	2	4	12		2	17
Тема 6. Перекладацькі стратегії і перекладацькі трансформації.	2	4	12	2	2	17
Тема 7. Лексичні та лексико-семантичні перекладацькі трансформації. Граматичні перекладацькі трансформації.	2	4	12			17
Тема 8. Жанрові проблеми перекладу.	2	6	16		2	17
Разом:	16	34	100	4	10	136

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів *денної* форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кіл-ть годин
1	Лексикологічні аспекти у польсько-українському мовному дискурсі Лексична система польської мови. Критерії лексичної норми. Поняття про лексичну систему. Критерії лексичної норми. Добір лексичних засобів висловлювання та лексичні помилки. Лексика з обмеженою сферою функціонування. Модні слова та мовний шаблон. Процеси неологізації та сполучуваність слів. Неологізми. Типи та способи творення. Проблеми лексико-семантичної сполучуваності слів. Основні тенденції розвитку словникового складу. Відхилення від лексичної норми в українськомовному оточенні. <i>Література:</i> <i>Основна: 5, 15, 16, 18, 20, 24</i> <i>Додаткова: 34, 36, 48, 51, 57</i>	2
2	Граматичні аспекти польсько-української міжмовної взаємодії Словозмінні інновації та помилки. Тенденції розвитку польської словозміни. Іменники. Родовий відмінок однини (Dopełniacz l. poj.) іменників чоловічого роду. Знахідний відмінок однини (Biernik l. poj.) іменників чоловічого роду(чоловічо-тваринний рід). Кличний відмінок однини (Wołacz l. poj.). Називний відмінок множини (Mianownik l. mn.). Родовий відмінок множини (Dopełniacz l. mn.). Знахідний відмінок множини (Biernik l. mn.). Орудний відмінок множини (Narzędnik l. mn.). Особливості відмінювання власних назв. Словозмінні інновації та помилки. Прикметники, займенники, дієслова. Словозміна прикметників та займенників. Відмінювання числівників. Словозміна польського дієслова. <i>Література:</i> <i>Основна: 3, 28, 29, 30, 32</i> <i>Додаткова: 49, 61, 64, 66, 67, 71</i>	2
3	Актуальний стан синтаксичної системи польської мови: інновації та нормативні аспекти Тенденції у сфері керування та узгодження. Норма у сфері синтаксичного вживання відмінкових форм. Конкуренція керування та варіативність дієслів. Дієслова зв'язки. Називний чи Орудний відмінок. Дієслівне керування та аналітичні конструкції. Інфінітив та віддієслівний іменник як додаток. Складні випадки узгодження. Узгодження однорідних підметів з присудком. Поєднання аббревіатур-підметів з дієсловами-присудками. Синтаксичні зв'язки числівника з іменником та дієсловом. Форми іменної частини. Структура іменного складеного присудка (Orzeczenie imienne). Боротьба відмінків: називний чи орудний. Форми іменної частини. Порядок слів у реченні (Szyk wyrazów) у польській мові. Уживання дієприкметникових і дієприслівникових зворотів. Дієприкметникові звороти (Imiesłowu przymiotnikowe). Дієприслівникові звороти (Imiesłowu przysłówkowe). Уживання сполучників (Spójniki). Експансія пояснювальних сполучників. Витіснення складних сполучників. Вплив англійської мови на пунктуацію. Синтаксичні кальки (Kalki składniowe). Кальки керування (Kalki reksyjne). Кальки структури речення (надмірний аналітизм). Кальки узгодження (kalki zgodności). <i>Література:</i>	2

	<i>Основна: 16, 19, 28, 29</i> <i>Додаткова: 42, 54, 55, 58, 59, 60, 62, 63, 65</i>	
4	Філософія та межі перекладності Дилема «неперекладності» проти «універсальності». Принцип відносної перекладності. Постать перекладача як «другого автора». Стратегічний вибір перекладача за теорією Лоуренса Венуті. <i>Література:</i> <i>Основна: 11, 12, 23, 31</i> <i>Додаткова: 68, 70</i>	2
5	Культурна компетенція перекладача Моделі перекладу Сьюзан Басснетт і Ентоні Піма. Декодування прецедентних феноменів. Прецедентний феномен – історична пам'ять. Релігійний контекст. «Координати ввічливості» у перекладі. Володіння «координатами ввічливості». Польська титулатура та звертання в офіційному листуванні. Робота з безеквівалентною лексикою. Соціокультурна динаміка. <i>Література:</i> <i>Основна: 1, 12, 13, 14, 17, 18, 22</i> <i>Додаткова: 35, 43, 47, 53, 56, 69, 70</i>	2
6	Перекладацькі стратегії і перекладацькі трансформації Перекладацькі стратегічні принципи. Проблема еквівалентності і адекватності у перекладознавстві. Перекладацькі трансформації. <i>Література:</i> <i>Основна: 2, 4, 6, 9, 11</i> <i>Додаткова: 38, 39, 40, 50, 52, 68</i>	2
7	Граматичні перекладацькі трансформації Морфологічні перекладацькі трансформації. Заміни частин мови (конверсія). Категорійні заміни. Синтаксичні перекладацькі трансформації. Перебудова синтаксичних конструкцій. Перебудова синтаксичної структури речення. Заміни на рівні складених присудків. Переставлення. Додавання. Вилучення. Лексичні та лексико-семантичні перекладацькі трансформації Транслітерація, транскрипція як перекладацькі трансформації. Загальні правила транскодування. Транскодування за традицією. Окремі особливості транскодування власних географічних назв, імен та прізвищ. Калькування. Типологія лексико-семантичних перекладацьких трансформацій. Конотативний аспект лексико-семантичних трансформацій. Функціональні стилістичні значення. Експресивні стилістичні значення. Переклад лексичних одиниць, які характеризуються функціональними та експресивними розходженнями. <i>Література:</i> <i>Основна: 4, 7, 9, 10, 16, 23, 26</i> <i>Додаткова: 41, 44, 45, 46, 50</i>	2
8	Жанрові проблеми перекладу Роль жанрової ідентифікації у стратегії перекладу. Порівняльна характеристика жанрово-стилістичних норм у польсько-українському перекладі. Офіційно-діловий стиль. Жанр ділової кореспонденції. Жанр – юридичні договори, закони. Науково-технічний стиль. Жанр – наукові тексти (статті, монографії, дисертації). Жанр – рецензії. Жанр – інструкція з експлуатації. Публіцистичний стиль. Художній стиль. <i>Література:</i>	2

	Основна: 8, 21, 25, 27 Додаткова: 33, 37	
	Разом:	16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кіл-сть годин
1	Граматичні аспекти польсько-української міжмовної взаємодії Словозмінні інновації та помилки. Тенденції розвитку польської словозміни. Іменники. Родовий відмінок однини (Dopełniacz l. poj.) іменників чоловічого роду. Знахідний відмінок однини (Biernik l. poj.) іменників чоловічого роду(чоловічо-тваринний рід). Кличний відмінок однини (Wołacz l. poj.). Називний відмінок множини (Mianownik l. mn.). Родовий відмінок множини (Dopełniacz l. mn.). Знахідний відмінок множини (Biernik l. mn.). Орудний відмінок множини (Narzędnik l. mn.). Особливості відмінювання власних назв. Словозмінні інновації та помилки. Прикметники, займенники, дієслова. Словозміна прикметників та займенників. Відмінювання числівників. Словозміна польського дієслова. Література: Основна: 3, 28, 29, 30, 32 Додаткова: 49, 61, 64, 66, 67, 71	2
2	Перекладацькі стратегії і перекладацькі трансформації Перекладацькі стратегічні принципи. Проблема еквівалентності і адекватності у перекладознавстві. Перекладацькі трансформації. Література: Основна: 2, 4, 6, 9, 11 Додаткова: 38, 39, 40, 50, 52, 68	2
	Разом:	4

3.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№№	Перелік тем практичних занять	Кіл-сть годин
1	Граматичні аспекти польсько-української міжмовної взаємодії. Частина 1	2
2	Граматичні аспекти польсько-української міжмовної взаємодії. Частина 2	2
3	Лексикологічні аспекти у польсько-українському мовному дискурсі. Частина 1	2
4	Лексикологічні аспекти у польсько-українському мовному дискурсі. Частина 2	2
5	Актуальний стан синтаксичної системи польської мови: інновації та нормативні аспекти. Частина 1	2
6	Актуальний стан синтаксичної системи польської мови: інновації та нормативні аспекти. Частина 2	2
7	Філософія і межі перекладу. Частина 1	2
8	Філософія і межі перекладу. Частина 2	2

9	Культурна компетенція перекладача. Частина 1	2
10	Культурна компетенція перекладача. Частина 2	2
11	Перекладацькі стратегії і перекладацькі трансформації. Частина 1	2
12	Перекладацькі стратегії і перекладацькі трансформації. Частина 2	2
13	Лексичні, лексико-семантичні перекладацькі трансформації	2
14	Граматичні перекладацькі трансформації	2
15	Жанрові проблеми перекладу. Частина 1	2
16	Жанрові проблеми перекладу. Частина 2	4
	Разом:	34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№№	Теми практичних занять	Кіл-сть годин
1	Граматичні аспекти польсько-української міжмовної взаємодії	2
2	Філософія і межі перекладу	2
3	Культурна компетенція перекладача	2
4	Лексичні, лексико-семантичні перекладацькі трансформації	2
5	Жанрові проблеми перекладу	2
	Разом:	6

5.3. Зміст самостійної (зокрема індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, у виконанні тестових завдань за теоретичним матеріалом у Moodle тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

№№ тижня	Зміст самостійної роботи	Кіл-сть годин
1	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т1. 2.Підготовка до практичного заняття 1.1	6
2	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т1. 2.Підготовка до практичного заняття 1.2 3.Виконання ТК 1.	6
3	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т2. 2.Підготовка до практичного заняття 2.1	6
4	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т2. 2.Підготовка до практичного заняття 2.2 3.Виконання ТК 2.	6

5	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т3. 2.Підготовка до практичного заняття 3.1	6
6	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т3. 2.Підготовка до практичного заняття 3.2 3.Виконання ТК 3.	6
7	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т4. 2.Підготовка до практичного заняття 4.1	6
8	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т4. 2.Підготовка до практичного заняття 4.2 3.Виконання ТК 4.	6
9	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т5. 2.Підготовка до практичного заняття 5.1	6
10	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т5. 2.Підготовка до практичного заняття 5.2 3.Виконання ТК 5.	6
11	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т6. 2.Підготовка до практичного заняття 6.1	6
12	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т6. 2.Підготовка до практичного заняття 6.2 3.Виконання ТК 6.	6
13	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т7. 2.Підготовка до практичного заняття 7.1	6
14	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т7. 2.Підготовка до практичного заняття 7.2	6
15	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т8. 2.Підготовка до практичного заняття 8.1	6
16	1.Опрацювання теоретичного матеріалу за Т8. 2.Підготовка до практичного заняття 8.2 3.Виконання ТК 7.	6
17	Завершення опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань.	4
	Разом:	100

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на поєднанні традиційних та інноваційних підходів із застосуванням сучасних освітніх технологій.

Форми організації навчання: лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Методи навчання: *словесні та пояснювально-ілюстративні*: розповідь, пояснення, бесіда, робота з підручником, ілюстрування; *інтерактивні та практичні*: виконання вправ, рольові ігри, кейси, проєктні завдання тощо; *контролю та самоконтролю*: виконання тестових завдань, контрольні роботи, підготовка до поточного контролю.

Освітні технології: технології проблемного, інтерактивного та дистанційного навчання.

Інформаційно-комунікаційні засоби та сервіси (ІКТ): *платформи дистанційного навчання*: LMS Moodle, *освітні платформи* (ORPEG, PROLOG Publishing, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli SWP, Coursera; Prometheus); *сервіси відеоконференцій*: Zoom, Google Meet; *інструменти візуалізації та гейміфікації*: PowerPoint, YouTube; *засоби комунікації*: корпоративна електронна пошта, месенджери (Viber).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (усне опитування, виконання практичних завдань).

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються накопичені результати поточного контролю (середньозважений бал з отриманих за усі види робіт оцінок), а також результати підсумкового контрольного заходу. Підсумковий контрольний захід передбачає перевірку теоретичних і практичних знань, умінь і навичок студентів із усіх питань дисципліни. Студентові пропонується два теоретичних питання та одне практичне завдання.

Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу, але не отримав позитивну оцінку за підсумковий контрольний захід, вважається невстигаючим.

Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (опанування теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без правомірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (ORPEG, PROLOG Publishing, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli SWP, Coursera; Prometheus), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у «Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ»).

9. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у семестрі

3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	15-25	30-50	
6-10		9-15			15-25	30-50	60-100

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – одне теоретичне і два практичних. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якості її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: теоретичне питання – 15 балами, кожне практичне завдання 5 балами, загальна максимальна сума балів становить 25. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання	9	10	15
Практичне завдання №1	3	4	5
Практичне завдання №2	3	4	5
Всього балів	15		25

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (15 балів) та максимального (25 балів), знаходиться в межах 16-24 бали та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при обговоренні матеріалу.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .

Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент денної форми здобуття освіти за результатами виконання двох тестових завдань, складає 35.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за кожний тестовий контроль залежно від кількості правильних відповідей здобувач освіти може отримати від 3 до 5 балів.

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Студент може пройти тестування в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом

B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Лексична система: Дайте визначення лексичної системи мови. На яких трьох типах відношень (парадигматичних, синтагматичних, семантичних) вона базується?
2. Норма та узус: Чим відрізняється взірцева норма від ужиткової (регіональної) у польській мові?
3. Міжмовна омонімія: Що таке «міжмовна енантіосемія» (псевдодрузі перекладача) і чому вона є небезпечною для українців?
4. Плеоназми: Поясніть, чому вислови типу *akwen wodny* або *cofać się do tyłu* є лексичними помилками.
5. Стилистичний дисонанс: Чому недоречно вживати слово *kolacja* в офіційному протоколі або *konsumpcja* у повсякденній розмові?
6. Англіцизми: У яких випадках вживання запозичень (напр. *dead-line*, *feedback*) є виправданим, а коли — надмірним?
7. Фразеологічна норма: Чому не можна дослівно перекладати «брати участь» як *brać cześć*? Яка нормативна форма у польській мові?
8. Лексична сполучуваність: Яка правильна польська відповідність українському вислову «приймати рішення» (*przyjmować* чи *rodejmować decyzję*)?
9. Неологізація: Опишіть типи неологізмів у сучасній польській мові та чинники їхнього успішного входження в систему.
10. Родовий відмінок (-a / -u): Які основні категорії іменників чоловічого роду неістот вимагають закінчення -a, а які — -u?
11. Географічні назви: У чому полягає типова помилка українців при відмінюванні назв міст та країн у родовому відмінку?
12. Категорія істот: Які групи назв неістот у польській мові відмінюються за моделлю істот (*Biernik = Dopełniacz*)?
13. Бренди та автомобілі: Поясніть різницю у відмінюванні назви автомобіля (*samochód*) та назви конкретного бренду (*Ford*, *Mercedes*) у знахідному відмінку.
14. Кличний відмінок: Чому вживання називного відмінка замість кличного (*Pan!* замість *Panie!*) у польській культурі вважається грубою помилкою?
15. Чоловічий рід у множині: Які три підтипи чоловічого роду розрізняє польська мова у множині (*osobowy*, *zwierzęcy*, *rzeczowy*)?
16. Депреціативність: Що таке депреціативні форми іменників (*profesory*, *babsztyl*) і яке стилістичне забарвлення вони мають?
17. Прізвища: Які правила регулюють відмінювання чоловічих та жіночих прізвищ на приголосний або на -o?

18. Заперечення та відмінок: Поясніть правило обов'язкового вживання родового відмінка після дієслів із запереченням.
19. Керування дієслів: Проаналізуйте конкуренцію відмінків на прикладі дієслів *szukać, słuchać, używać*.
20. Узгодження присудка: Як наявність особи чоловічої статі серед однорідних підметів впливає на закінчення дієслова в минулому часі?
21. Аббревіатури: Як визначається граматичний рід аббревіатур-підметів (напр. *ONZ, GUS, MEN*)?
22. Числівники: Опишіть особливості синтаксичного зв'язку числівників "5 і більше" з іменниками та присудками.
23. Енклітики: Які правила розміщення коротких форм займенників (*mi, ci, go*) та частки *się* в польському реченні?
24. Дієприслівникові звороти: Поясніть «правило одного суб'єкта» при вживанні дієприслівникових зворотів.
25. Перекладність: У чому полягає сутність концепції «лінгвістичного детермінізму» В. Гумбольдта і як вона впливає на можливість перекладу?
26. Еквівалентність за Найдою: Поясніть різницю між формальною та динамічною (функціональною) еквівалентністю.
27. Ентропія та компенсація: Чому переклад називають «мистецтвом втрат» і як працює закон перекладацької компенсації?
28. Семантичне ядро: Що це таке і чому воно є межею творчої свободи перекладача?
29. Доместикація vs Форенізація: Порівняйте стратегії «окультурення» (за Л. Венуті) та збереження чужості оригіналу.
30. Скопос-теорія: Чому мета перекладу (*Skopos*) може бути важливішою за буквальну точність оригіналу?
31. Сміслова домінанта: Як перекладач вирішує, якими елементами змісту можна «пожертвувати» заради збереження цілого?
32. Безеквівалентна лексика: Наведіть приклади «слів-фантомів» та стратегії їх перекладу.
33. Культурна специфіка: Чому слово *kombinować* або *złatwić* вважається культурно специфічним для поляків?
34. Мотивація слова: Поясніть на прикладі назв місяців (*жовтень / październik*), як мова відображає різні сфери діяльності народу.
35. Трансформаційна модель: Опишіть процес перекладу за Ю. Найдою (аналіз – перенесення – реструктурування).
36. Граматичні заміни: Схарактеризуйте заміну віддієслівних іменників при перекладі з польської на українську.
37. Членування речення: У яких випадках доцільно розбивати одне довге польське речення на кілька коротких українських?
38. Додавання та вилучення: Обґрунтуйте необхідність вилучень (надлишкових слів) при перекладі офіційних польських текстів.
39. Транскодування: Чим відрізняється транскрипція від транслітерації при передачі польських прізвищ?
40. Калькування: Назвіть типи кальок та наведіть приклади калькування назв установ.
41. Конкретизація та генералізація: У яких ситуаціях перекладач змушений звужувати або розширювати значення слова?
42. Модуляція: Що таке логічний розвиток (модуляція) поняття в перекладі?
43. Типологія текстів: Схарактеризуйте стратегії перекладу інформативних, експресивних та оперативних текстів (за К. Райс).
44. Ділове листування: Які особливості польської кореспонденції вимагають адаптації (напр. вживання великої літери у займенниках *Państwo, Ciebie*)?
45. Формули ввічливості: Як перекласти *Z poważaniem* або *Łączę wyrazy szacunku*, щоб вони відповідали українському етикету?

46. Науковий стиль: Чому в перекладі наукових статей домінує стратегія «прозорого перекладу»?
47. Публіцистика: Як перекладач має поводитися з національно-маркованими політичними алюзіями в ЗМІ?
48. Художній переклад: Що є пріоритетом — збереження авторської ідіосинкразії чи комфорт читача?
49. Соціальні наслідки перекладу: Чому польське *pieniężki* у бізнес-розмові не варто перекладати димінутивом «грошки» в українській мові?
50. Фемінітиви: Чому вживання форм *ministra, gościni* у сучасній польській мові є питанням культурної компетенції перекладача?

11. Навчально-методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Проблемні питання польської мови та перекладознавства» повністю забезпечений необхідною навчально-методичною літературою (зокрема, підручниками, рекомендованими МОН України), яка в достатній кількості є в Науковій бібліотеці університету.

Крім того, викладачами кафедри було підготовлено такі роботи:

1. Станіславова Л.Л., Совтис Н.М. Проблемні питання польської мови та перекладознавства. Перекладацькі трансформації у практиці перекладу і редагуванні перекладів : збірник вправ до практичних занять з дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівнів вищої освіти спеціальності 035.033 «Філологія. Слов'янські мови і літератури (переклад включно), перша – польська». Хмельницький : ХНУ, 2022. 41 с.
2. Совтис Н. Польська мова для міжнародних відносин. Київ : Логос, 2020. 168 с.
3. Совтис Н. Українсько-польський мовний діалог // Дискусійні питання мовознавства в контексті сучасних наукових парадигм : монографія / Н. М. Совтис, Г. М. Вокальчук, Н. А. Адах та ін. ; за ред. Н. М. Совтис, Г. М. Вокальчук. Рівне, 2020. С. 525-576.
4. Проблемні питання польської мови та перекладознавства: Навчальний посібник (конспект лекцій) / автори-укладачі Л.Л.Станіславова, Н.М.Совтис. Луцьк: Надстир'я, 2026. 216 с.

12. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни

Доступ до *NKJP (Narodowy Korpus Języka Polskiego)*.

Доступ до *ГРАК (Генеральний регіональний анований корпус української мови)*.

Мультимедійна аудиторія: обладнана проектором або інтерактивною дошкою.

Платформа *Moodle*.

Електронні словники та бази даних:

Доступ до *PWN (Słownik języka polskiego), Wielki słownik frazeologiczny*.

Спеціалізовані термінологічні глосарії (юридичні, технічні, медичні).

13. Рекомендована література:

Основна

1. Альошина М. В. Культурний поворот у перекладознавстві: нові методологічні орієнтири. *Studia Philologica*. 2020. № 14. С. 33–41.
2. Артеменко Ю. Курс лекцій з навчальної дисципліни «Загальна теорія перекладу» для студентів освітнього ступеня «Магістр». Кременчук: Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2021. 81 с.
3. Баракатова Н. А., Малінська Г. Д., Терещенко Л. В. Описові особливості граматичного ладу української та слов'янських мов. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2022. Т. 33 (72), № 3. С. 195–201.
4. Бовт А. Ю. Конспект лекцій з дисципліни «Основи перекладознавства». 2-ге вид. Київ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. 73 с.

5. Бучумаш А. Проблема неперекладності, шляхи її подолання у перекладі. *Науковий вісник ПНПУ імені К. Д. Ушинського : Лінгвістичні науки*. Одеса: Астропринт, 2022. № 35. С. 18–30.
6. Варданян М. *Актуальні проблеми світового перекладознавства : посібник для самостійної роботи*. Кривий Ріг, 2022. С. 53–73.
7. Васейко Ю., Мацицька Т. Особливості функціонування іменного складеного присудка у законодавчому різновиді офіційно-ділового стилю. *Лінгвостилістичні студії*. Вип. 14. С. 15–25.
8. Гаврилова О.В. Переклад та редагування науково-технічної літератури : конспект лекцій. Частина 1. Переклад (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 035 – Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) / О. В. Гаврилова, М. С. Осінська ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. 151 с.
9. Галян О. В. *Вступ до перекладознавства: навч.-метод. видання*. Луцьк: Вежа-Друк, 2025. 59 с.
10. Гольтер І. М. Міжмовні порівняння польської та української мов. Лінгводидактичний аспект. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство*. 2017. № 7. С. 44–47.
11. Гуз О. П. *Основи перекладознавства: конспект лекцій*. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 72с.
12. Кальниченко О. А. Культурні стратегії перекладу: сучасні підходи. *Наукові записки НУА*. 2021. № 27. С. 112–120.
13. Кальниченко О. А. *Теорія перекладу: навчальний посібник*. Харків: НУА, 2020. 256с.
14. Кияк Т. Міжкультурна комунікація як чинник мовної картини світу. *Науковий вісник СХУ імені Лесі Українки. Серія : Філологічні науки*. 2013. № 18. С. 50–54.
15. Кононенко І. *Проблеми контрастивної стилістики української та польської мов*. Варшава. *Studia Ucrainica Varsoviensia*. 2018. С. 129–139.
16. Кононенко І. В. *Українська та польська мови: контрастивне дослідження*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2012. 804 с. (також зазначено 452 с.).
17. Корольова Н., Дерік І. Вплив культурних факторів на синергію в перекладознавчій парадигмі. *Наукові записки ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*. 2025. № 73(1). С. 39–47. DOI: 10.24919/2308-4863/73-1-39.
18. Кравченко Г. Ю. Сутність і структура міжкультурної компетентності майбутніх перекладачів. *Імідж сучасного педагога*. 2021. № 2 (197). С. 42–47.
19. Магас Н. Українсько-польські синтаксичні паралелі у сучасних мовознавчих дослідженнях. *Studia Ucrainica Varsoviensia*. 2021. № 9. С. 47–58.
20. Недашківська Т. Є. Проблема трансформації лексики польської мови під впливом запозичень з англійської. *Вісник гуманітарних наук*. 2026. (15). DOI: 10.5281/zenodo.18372778.
21. Павлінчук Т. Особливості перекладу фразеологічних одиниць із польської мови на українську. *Філологічні студії*. 2022. №20. С. 35–41.
22. Радецька С., Коваленко О. Соціокультурна та прагматична компетенції у системі підготовки перекладачів у вищій школі. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2026. (26). DOI: 10.5281/zenodo.18364246.
23. Ребрій О. В. *Теорія міжкультурної комунікації : конспект лекцій*. Харків, 2022. 72 с.
24. Сухарева С. В., Яручик О. Б., Цьолик Н. В. *Польська мова: навчальний посібник*. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 312 с.
25. Ташенко Г. В. *Актуальні проблеми теорії та практики перекладу : конспект лекцій*. Харків : Мадрид, 2021. 168 с.
26. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2019. 393 с.

27. Юрчишин Т.В. Лінгвостилістичні особливості перекладу лексичних запозичень у польській мові. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. Вип. 21(89). С. 102–105.
28. Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia / red. R. Grzegorzczkova, R. Laskowski, H. Wróbel. Warszawa: PWN, 1998. 735 с.
29. Gramatyka współczesnego języka polskiego. Składnia / red. Z. Topolińska. Warszawa: PWN, 1984. 612 с. (також зазначено 396 с.).
30. Jadacka H. *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*. Warszawa: PWN, 2006. 252 s.
31. Venuti L. *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. 2nd ed. London/New York: Routledge, 2008. 319 p.
32. Wiśniewski M., Kaproń-Charzyńska I. Morphology in Polish Language Education... *Linguodidactica*. 2024. 28. pp. 115–134.

Додаткова

33. Адах Н.А., Данилюк Н.О., Совтис Н.М. Неологія Тараса Шевченка: способи перекладу польською мовою. *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Т. 1, Вип. 40. С. 185–190. DOI: 10.32782/tps2663-4880/2025.40.1.29
34. Аскерова А. Лінгвоемоціологія: сучасні полоністичні студії. *Світ мови – світ у мові: матеріали VII Міжнародної наукової конференції (м. Київ, 27 жовтня 2023 р.)*. Київ: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 12–16.
35. Білоус О., Білоус О. (ред.). *Енциклопедія перекладознавства*. Київ: Смолоскип, 2011. 560 с.
36. Жиденко Т. Контрастивна лінгвістика як синхронно-порівняльне дослідження мовних систем. *Grail of Science*. 2021. № 1. С. 419–421. DOI: 10.36074/grail-of-science.19.02.2021.087.
37. Денисюк Н., Савчин Т. Переклад в контексті жанрової проблематики. *Studia methodologica*. 2015. №40. С.77–81.
38. Зимомря І. М., Зимомря М. І. Переклад як комунікаційний процес: між еквівалентністю, стилем та культурою. *Закарпатські філологічні студії*. 2025. Вип. 42, Т. 3. С. 236–242.
39. Конспект лекцій до дисципліни «Теорія та практика перекладу». Левіцька Н. П., Курах Л. Ю., Сідун Л. Ю. (упоряд.). Ужгород: електронне видання, 2022. 36 с.
40. Корунець І. *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник*. Вінниця, 2001. 448 с.
41. Котун Л. В., Шабанова Ю. О. Проблемне поле «філософії перекладу». *Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках*. 2020. 3(1). С. 51–61.
42. Кравчук А. М. *Польська мова. Граматика з вправами*. Київ: Вежа-Друк, 2015. 454 с.
43. Лобода Ю. А. Міжкультурний компонент у підготовці майбутніх перекладачів: сучасні дидактичні методи. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. (23). DOI: 10.5281/zenodo.17329384.
44. Мацегора І. Л., Павленко І. Я., Тарасенко К. В. *Теорія та історія перекладу : навчально-методичний посібник*. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. 122 с.
45. Мельник І. Структурно-граматична і семантична специфіка присудків у прозових творах Збігнєва Влодзімежа Фрончека. *Волинська філологічна: текст і контекст. Полоністичні студії*. 2019. С. 118–130.
46. Місяць Н. Теоретичні засади навчання українців синтаксису польської мови. *Українська полоністика*. 2014. Вип. 11. С. 26–34.
47. Павленко О. Cultural turn in Ukrainian translation. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія*. 2023. № 29. С. 74–81.

48. Приймак А. М., Король Т. Р. Терміни в сучасному польськомовному лінгвістичному дискурсі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2025. № 71. С. 124–127.
49. Пчелінцева О. Е. Функціонально-граматична специфіка українських віддієслівних іменників зі значенням дії на фоні інших слов'янських мов. *Термінологічний вісник*. 2019. Вип. 5. С. 33–40.
50. Ребрій О. В. *Вступ до перекладознавства*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.
51. Совтис Н. М. *Українські лексичні запозичення в польській літературній мові: дис. ... канд. філол. наук*. Луцьк, 2005. 210 с.
52. Савчук Г. В., Дашкова К. В. Особливості перекладу художньої літератури. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2018. № 35, Т. 2. С. 79–81.
53. Шмігер Т. *Історія українського перекладознавства ХХ століття*. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2009. 345 с.
54. Andrejewicz U. Wariantywność biernika i dopełniacza we frazeologizmach polskich. *Poradnik Językowy*. 2006. № 9. С. 11–16.
55. Bajerowa I. System składniowy. *Zarys historii języka polskiego 1939–2000*. Warszawa, 2003. S. 72–77.
56. Bassnett S. *Translation Studies*. London/New York: Routledge, 2002. 176 p.
57. Bralczyk J., Markowski A., Miodek J. *Trzy po 33*. Warszawa: Agora, 2009. 240 с.
58. Danielewiczowa M. Fraza przyimkowa w funkcji przydawki atrybutywnej. Składnia, szyk, znaczenie. *Poradnik Językowy*. 2019. № 9. С. 11–25.
59. Danielewiczowa M. Jako-fraza w strukturze walencyjnej czasownika i poza tą strukturą. *Prace Filologiczne*. 2020. № 1. С. 95–108.
60. Derwojedowa M. *Porządek linearny składników zdania elementarnego w języku polskim*. Warszawa, 2000.
61. Gaze M. Miejsce słowotwórstwa w nauczaniu języka polskiego jako obcego – głos w dyskusji. *Acta Universitatis Lodzensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców*. № 29. 2022.
62. Grochowski M. *Składnia języka polskiego*. Warszawa: PWN, 1997.
63. Grochowski M. Składnia jako główny komponent gramatyki semantycznej. *Gramatyka semantyczna języka polskiego*. Kraków: IJP PAN, 2002. S. 77–95.
64. Kaproń-Charzyńska I. W kierunku rozumienia struktury języka... *Acta Universitatis Lodzensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców*. № 30. 2023.
65. Karolak S. *Składnia współczesnego języka polskiego*. Warszawa: PWN, 1984.
66. Kurek H. Zanikanie odmiany liczebników głównych... *LingVaria*. № 38. 2024.
67. Maciołek M. Słowotwórstwo w nauczaniu języka polskiego jako obcego... *Roczniki Humanistyczne*. № 69. 2021.
68. Nida E. A., Taber C. R. *The Theory and Practice of Translation*. Leiden: Brill, 1969. 220p.
69. Ning W. *The Cultural Turn in Translation Studies*. London: Routledge, 2023. 244p.
70. Pym A. *Exploring Translation Theories*. London/New York: Routledge, 2023. 256 p.
71. Rybarski M. Problemy interpretacyjne w opisie złożeń afiksoidalnych języka polskiego. *Poradnik Językowy*. № 8. 2025.

14. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=10250>.

